

QO'QON UNIVERSITETI ANDIJON FILIALI TIBBIY FAKULTETI

Psixologiya 2-kurs 24-04 guruh talabasi

Shermatova Nurxon

Maktablarda psixologiya darsining o'rne va ahamiyati

Kirish

Bugungi kunda maktablarda psixologiya fanini o'qitishning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Psixologiya insonning ruhiy jarayonlarini, xulq-atvori va ijtimoiy munosabatlarini o'rganadigan ilmiy soha hisoblanadi. Maktablarda psixologiya darslari yosh avlodning shaxsiyati, ongli qaror qabul qilishi va ijtimoiy muhitga moslashuvini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

Maktablarda psixologiya fanini o'rganish nafaqat bilimlarni oshirishga, balki bolalarning ruhiy barqarorligini, stressga chidamliligini, munosabatlarini va o'zini anglash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Shu sababli psixologiya darsining maktab ta'limidagi o'rne juda muhimdir.

1. Psixologiya darsining vazifalari

Psixologiya darsining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

1. **Shaxsni rivojlantirish** – talabalar o'z xulq-atvori, qiziqishlari va qobiliyatlarini tushunishni o'rganadilar.
2. **Ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish** – bolalar muloqot, jamoaviy ishlash va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi.

3. **Stress va muammolarni boshqarish** – o‘quvchilar ruhiy bosim va stressni qanday yengish bo‘yicha bilimga ega bo‘ladilar.

4. **O‘zini anglash va qaror qabul qilish** – o‘quvchilar o‘z his-tuyg‘ularini tushunishni va mantiqiy qaror qabul qilishni o‘rganadilar.

Bu vazifalar psixologiya darsining nafaqat nazariy, balki amaliy ahamiyatini ham ko‘rsatadi.

2. Maktablarda psixologiya darsining ahamiyati

2.1 Ruhiy salomatlikni mustahkamlash

Psixologiya darsi bolalarga o‘z his-tuyg‘ularini tushunish va ifodalashga yordam beradi. Shu bilan birga, stress, xavotir va depressiya kabi holatlarni aniqlash va ularga qarshi kurashish ko‘nikmalari shakllanadi.

2.2 Ijtimoiy muhitga moslashuv

Maktabdagi psixologiya darslari orqali o‘quvchilar jamoadagi munosabatlarni, do‘stlikni va hamkorlikni yaxshiroq tushunadilar. Bu esa ularning ijtimoiy muhitga tez moslashuviga xizmat qiladi.

2.3 Qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish

Psixologiya darslari o‘quvchilarga muammolarni tahlil qilish, to‘g‘ri qaror qabul qilish va xatolarini tushunish imkonini beradi. Bu qobiliyat hayotning turli sohalarida foydali bo‘ladi.

2.4 Ta’lim sifatini oshirish

O'quvchilarning ruhiy barqarorligi va o'zini anglash qobiliyati ularning boshqa fanlarni o'rganishdagi motivatsiyasini oshiradi. Shu sababli psixologiya darsi umumiy ta'lim sifatini yaxshilashga hissa qo'shadi.

3. Psixologiya darslarini maktablarda samarali o'qitish usullari

1. **Amaliy mashg'ulotlar** – o'quvchilarga turli rolli o'yinlar, vaziyatli mashqlar va guruh ishlari orqali psixologik bilimlarni amalda qo'llash imkonini berish.
2. **Muloqot va muhokama** – darslarda ochiq muloqot va guruh muhokamalari bolalarning fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.
3. **Shaxsiy maslahatlar** – o'quvchilar bilan individual suhbatlar ularning muammolarini aniqlash va yechim topishga yordam beradi.
4. **Texnologiyalardan foydalanish** – interaktiv metodlar, onlayn testlar va psixologik viktorinalar darsni qiziqarli va samarali qiladi.

Xulosa

Maktablarda psixologiya darsini o'qitish yosh avlodning shaxsiyati va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. Bu darslar orqali o'quvchilar o'z his-tuyg'ularini boshqarishni, ijtimoiy muhitga moslashishni, stressni yengishni va mantiqiy qarorlar qabul qilishni o'rganadilar. Shu bois, maktablarda psixologiya fanining ahamiyati nafaqat nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalarni shakllantirishda ham juda katta.